

VOL. 25. ÉV

1927 május 15.

DETROIT, MICH.

DONGÓ

1060—25 STREET, DETROIT, MICH.
ÁRA EGY ÉVRE 3 BETEG DOLLÁR

No. 10. SZÁM

KIVÁNSÁG

MAGYAR JÁNOS: Sokat pofázik ez a nyápic osztrák. Hej! de szeretném egyszer leütni a derekát.

TAVASZI SZÁNTÁS

*Az ég alján nevet a kék szín,
Bódult mezők ölüket tárják...
Láthatlan kottát énekelget
A csiz, s csókokra hívja párját.*

*Lázban vajudnak rügy-milljárdot
Fehér nyirfák, izzadva mézet,
Részeg szelek tavaszt trilláznak
Fejem fölött, mig égre nézek.*

*Most nyomd ekédet be a földbe
Mélyen, hogy sebet nyisson rajta,
A gondok condraít most dobd le,
Szivem, és gyujts rá gazdag dalra.*

*Arany-magot végy tarisznyádból,
S peregve szórd, bár véred lenne,
Öleld át a lázas mezőket
Kéken hullámozó végtelenbe.*

*Ami kacagás, mind kiszórjad
Rekeszéből, mint rózsza magvat,
Légy bőkezű, tavaszi szél zug,
Csak másnak adj, ne hagyj magadnak...*

*Tudom, hogyha arany-vetés lesz
Majd, s a barázdák duslakodnak,
Mások aratnak szép kazalba,
S te dalnoka léssz koldus-botnak.*

*Tudom, hogyha rózsza-erdőt nyit
Kacagásod a könnyes földre,
Virág-szüretre meg sem hívnak,
Rózsák tövise neked törve...*

*De csak szórjad a piros véred,
Husvét ugarja, hadd zsendüljön
A te sorsod, hogy más kacagjon,
S benned a könny tengerré gyűljön...*

GÁSPÁR JENŐ.

A borju honvágya

Sikkajtó lött a Laji a bornyu miatt.

Mert mult év októberében Kerek-egyházán Vincze Ferenc eladott egy szép borjut 1 millió 450 ezer koronáért Podolák Lajos cselédlegény nagykőrösi gazdájának. A gazda annak rendje és módja szerint kifizette a borjut s elküldte a Lajit Kerek-egyházára a borjuért. Vincze aztán elérékenyülten veregette meg kedves borjuja okos, rózsaszín orrát, aztán "eriggy Vilma új kosztra..." eleresztette. A "Vilma" keserveket bögött s nehezen indult. Az uton pedig annyira elfogta a honvágy, hogy visszaszaladt Vinczékéhez és olyan keserveket bömbölt, hogy az egész háznép megkönnyezte. Ujra elindították Nagykörs felé, de a nosztalgias borju nem állt kötélnek. Néhány száz méter után nekirugaszkodott s galoppban vissza.

Az asszony nép könyörgésre fogta a dolgot, Vincze uram szive sem volt fából s a bocit visszafogadta.

Itt kezdődött a nagy baj. Vincze visszaszámolta a Lajosnak az 1 millió 450 ezer koronát.

— Mondd mög a gazdának, ne haraguggyon, de nagyon mögsajnál-tam ezt az okos pofáju jószágot.

A Laji meg elindult a pénzzel, de valahogy eltévesztette az utat Nagy-körös felé. Mire a csendörök megtalálták, a pénzt már régen kimuzsikálta zsebéből mindenestől az a fránya cigány. Olyan szivfacsaritva tudta huzni a füstös, hogy csak néhány nóta, néhány pohár bor s oda volt a borju ára.

Sikkasztás miatt minap kéthavi fogházat kapott a Laji. Megnyugodott benne s a büntetés jogerős lett.

Dr. FARKAS GÉZA 500 DOLLAR BIZTOSITÉK AZ ÁLLAMNÁL

Magyarországi és itteni peres ügyek gyors és pontos elintézése. Pénzküldés, jogi tankcs és hajójegy. Forduljon hozzám bizalommal.
1958 Genesee Str. Toledo, Ohio

C SER LAJOS

8126 W. JEFFERSON AVE.
DETROIT, MICH.

Kapható nála: szivar, dohány, cukorka, kés, borotva, pápaszem, pipa, játkészerek és revolverek. Akinak munitió kell ebben a száraz világban, hát csak szóljon neki. Vidékről érkezők keressék fel üzletét.

A KIFORDITOTT GALLÉR

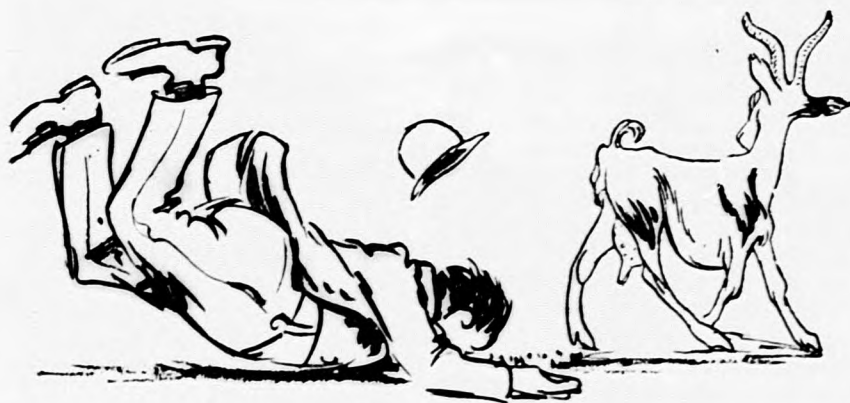
— Kérlek, nem tudok elmenni az estélyre. Egyetlen gallérom már piszkos.

— Fordítsd ki.

— Hát mit gondolsz? Az én galléremnek három oldala van?

SZIVES TUDOMÁSUL

NEW BRUNSWICK-ON Sütő Ferenc, Bethlehem-ben pedig Hacker Ferenc honfitársaink voltak szivesek elvállalni a Dongó képviselését. Ajánljuk őket a magyarság jóindulatába.

HIREK "PENDELVÁNIA"-BÓL

ALAPOSAN kiöltözködött husvét szombatján a dummorei bodi. Magára vette az új ruhát s miután többször belenézett a holdvilágba, előkapott egy gallon vizet és kijelentette a burdos misziszének, hogy ő most megönti és pedig alaposan. A miszisz erre tiltakozott, hogy még csak husvét szombatja van és így korai az öntözködés, de a bodi nem engedett a 48-ból, mert ő már tizenhárom éve van Amerikában és így loesolkodni akar. Meg is loesolta a misziszt olyan alaposan, hogy az egy hétig feküdt utána.

Ekkor azután nagy lett a bodiban a virtus, elment egy közeli farmra és ott büszkén odaszólt a miszisznek, hogy ő most megloesolja az egész házat. De a miszisz előkapta a nyújtófát és megkente volna a bodit, ha az rimánkodásra nem fogta volna a dolgot. El is párolgott a loesolkodó bodi s betévedt az istállóba, ahol újból elővette a loesoló üveget, mert azt gondolta, hogy ott is emberek laknak. A fekvő tehenet alaposan meg is loesolta, de a tehen megijedt, hirtelenül felugrott és olyat rugott a bodin, hogy az szépen elterült az új ruhájával a trágyában s ott is maradt reggelig. Mikor reggel fejni ment a miszisz, ijedten szaladt a házba és kiszólitotta a fiát. Mikor azután ketten beléptek az istállóba, hát a bodi ott veszekedett a tehenel, hogy aszongya "megöntöttelek, oszt mégse adtál piros tojást." Hát piros tojást nem kapott a bodi, de már a loesolást bőségesen visszaadta neki a riszka.

A miszisz pirongatni kezdte a

bodit, amiért az istállóban fekszik, de a bodi azzal védekezett, hogy valamikor Krisztus is az istállóban feküdt, mégse szégyelte magát.

A vilburi bodik multságot rendeztek husvétkor, de a primásnak nem tetszett a nagybögös és máshonnan hozatott egyet. A kontrás a multság közben úgy belenézett a holdvilágba, hogy a vonóról mind lehuzta a szórt. Erre azután a bögös adott neki olyan gyantát, hogy a kontrás egy félóra mulva koromfekete lett és senki sem ismert rá.

A bethlehemi bodik el akartak menni Allentownba leánynézőbe és pedig "otomobil"-on. El is mentek a garázsba, de a "sófer"-nek nem igen tetszett az allentowni kirándulás és azt mondta a bodiknak, hogy rossz a kürt az automobilján és így nem mer elindulni. A bodik igen erőlködtek, hogy ők majd vesznek neki kürtöt. Vettek is, de az nagyon hosszúnak bizonyult s így nem tudták beilleszteni. Erre azután a bodik vállalkoztak arra, hogy majd ők bögnék a kürt helyett. A "sófer" nem állt kötélnek, így azután visszavitték a bodik a kürtöt és visszakérték a pénzüket. Akkor meg azon kezdtek vitatkozni, hogy ki mennyit pótol a kürtbe. Éjfél elmúlt már s még

mindig osztozkodtak. Így azután elmaradt az allentowni leánynéző.

McKeesporton valami nagy bankettot csináltak az ángliusok és arra meghívtak a magyarok közül is egynehányat. A bankett holmi ánglius előtételekkel kezdődött s mikor levest hozták csészékben, a magyarok szentül azt hitték, hogy teát hoztak. Az egyik fogta a cukros edényt és alaposan megcukrozta a teának vélt levest. A többiek követték a jó példát és annyira cukroztak, hogy az utolsónak már nem jutott a cukorból. Ott volt egy kis tányéron valami cukorka alakú "esungám", hát azt lökte bele cukor helyett a levesbe. Mikor azután a bankett végén a kávé hozták, a magyarok nagyszomoruán keserűn itták meg a kávé, mert a cukrot mind belerakták a levesbe.

BIRTOKHÁBORÍTÁS

Az utcán tökrészezen fekszik az atyafi. Arra vetődik egy rendőr, csizmája orrával megbökdösi a talpát, mondván:

— Hé, kejjék kend föl.

Az atyafi félig felnyitja a szemét és így szól:

— Na, talán elfoglaltam a maga helyét?

HALÁL ELLEN

NINCS ORVOSSÁG — MONDJA
A RÉGI PÉLDABESZÉD
Amelyik clevelandi magyar háznál
a Halál kopogtatott, jusson eszükbe

THE JAKAB CO.

magyar temetésrendező és balzsamozó intézete, amely a legjobban berendezett a városban.

Betegszállító kocsik állanak rendelkezésére. Lakodalmakra és keresztelőkire a legjobb gépkocsikat tartja

8923 BUCKEYE ROAD,
CLEVELANO, O.
MINDKÉT TELEFON.

D. B. STONE

MAGYADUL BESZÉLŐ
ANGOL ÜGYVÉD

822 Leader-News Bldg. Cleveland, O.
A Superior és East 6-ik utcák sarkán
Telefon: Main 7090 és Central 1888.

Dr. L. H. HERBERT

VOLT EZREDORVOS

8005 W. JEFFERSON AVE.
DETROIT, MICHÓ

MUFFOL MISKA

FŐBURDOS SZAVALATAI

KUTYA rossz világ jár most a bodikra, mer divatba hozták a misziszek, hogy aki máshun néz bele a hódvilágba, hát muffolhat is raduvéba, mer a misziszek nem türik el a zijjen hütlenséget. Hát így oszt nagy bajba vannak a bodik, mer nem igen sok marad a pedábul.

A vilburi bodi meg husvét másodnapján igen kinálgatta a misziszt a ködmönlével, oszt hogy a miszisz kétszer is órajtosan belenezett, hát szörnyü nagy kedve lett, csak hogy a dologba beleszólt a miszter oszt a bodinak futni kellett még pedig raduvéba.

A vilburi görlik meg husvét harmadnapján előkapták a bodikat oszt alaposan megöntötték őket. A zegyik bodirul még a dseknadrágot is lehúzták oszt úgy öntötték végig. A bodi ijettébe kiszalatt a zerdöbe de oda meg utána mentek a misziszek, de hogy az egyik miszter is beleszólt a nótába, hát könyörögni kezdett a bodi, hogy ne huzza el a nótáját a miszter. Így azutég a miszter meg is könyörült rajta.

Slikvillen meg a zegyik miszter tyukokat tartott oszt igen szerette őket, de ha a más tyukja a zudvarára tévedt, hát raduvéba kitekerte a nyakát. A multkor megjárta a miszter, mer észrevette, hogy valami idegen tyukok vannak az udvarán. Megfogta a tyukokat, megtaposta őket, oszt áthajintotta a fenecen. Ecer csak kigyüött a miszisz, oszt akkor sült ki, hogy a saját maga tyukjait taposta meg a mérges miszter. Hát néha így jár az, aki másnak vermet ás.

Podmaniczky szive

Podmaniczky Frigyes báró jeles mondásai közül talán mindenki ismeri ezt a különös paradoxont:

— Shakespeare vagy jól kell adni, vagy sehogyan de adni kell.

Még életében kivallattam egyszer belőle, hogy igazán mondta-e ezt a híres mondást?

Körülbelül ezzel válaszolt:

— Nono; nem egészen olyan boldonság volt az. Intendáns koromban azt tapasztaltam, hogy a színészek nem úgy játszák Shakespeare-t, mint ahogy megérdemelné. Hát meg akartam nekik mondani, hogy játszák jobban. De nem akartam őket megbántani, mert szerettem őket. Hát úgy mondtam, de csak úgy véletlenül. Hanem azért megértették ők azt jól így is!

Aki őt ismerte, az tudja, hogy csakugyan így is kellett annak történnie. Olyan áldott jó szive volt, hogy inkább magát mártotta be, csak másnak ne okozzon kedvetlenséget vagy szomorúságot.

Ennek a jeles mondásnak a párját magam hallottam tőle.

Egyszer a Nemzeti Színháznak az egyik pénzkezelője (nevekről ne be-

széljünk) vagy 20.000 forint elszámolatlan deficitet csinált. A dolog ki tudódott és az ujságok az esetet mint "nagy sikkasztást" tárgyalták. Végre is az öreg urnak magának kellett kivágnia a még hiányzó összeget.

Nem állhattam meg, hogy szóba ne hozzam neki:

— Azt írják az ujságok, hogy kegyelmes uram már régen tudott róla, hogy az az ember sikkaszt.

Podmaniczky szemrehányólag nézett rám a szelid kék szemével:

— Hát persze, hogy tudtam. Hát hogyne tudtam volna!

— De az Isten szerelmére, hát akkor miért nem szólt még idejében?

Egészen elcsodálkozott erre a kérdésre:

— Hát hogyan szólhattam volna én, amikor egészen bizonyosan tudtam, hogy sikkaszt!

Ezt is úgy kell érteni, mint a másikat.

PETRÁS LAJOS
ÜGYVÉD, VÁROSI TANÁCSOS
Irodái:
1040 Guardian Building
8917 Buckeye Road
Telefon: Main 6530 Garf. 2110
Lakás telefon: Cedar 996.
CLEVELAND — OHIO

K É R E L E M

A NEW YORKI KOSSUTH-SZOBOR BIZOTTSÁG takarékosági szempontból minél kevesebb levelezést óhajt folytatni. A bizottság nem küld ki külön körleveleket avagy felhívásokat, tehát nem hívja fel külön az egyesületeket, testületeket, egyházközségeket sem. A bizottság kéri a mozgalom iránti összes érdeklődőket (magánosokat is), hogy önként jelentkezzenek. Adományukat pedig legyenek szivesek a következő címre beküldeni: Vitárius Béla, c/o Ameriaki Magyar Népszava, 24 Union Square, New York, N. Y.

Minden beérkező adomány az utolsó centig csakis és kizárólag magára a Kossuth-szoborra lesz fordítva. Sem hirdetések, sem nyomtatványok, de még postai költségek sem lesznek ebből a pénzből fizetve.

A New Yorki Kossuth-Szobor Bizottság felkéri egyuttal a mozgalom iránt érdeklődő összes egyesületeket, testületeket, egyházközségeket, valamint magánosokat, hogy szervezzék meg a helyi Kossuth-Szobor Bizottságokat, a melyek hivatva vannak a Kossuth-Szobor mozgalmat hathatósan elősegíteni, még pedig a Kossuth-Szobor alap javára rendezendő mulatságok, estélyek és előadások stb. útján is. Ezen helyi Kossuth-Szobor Bizottságokra természetesen nagy és nemes szerep vár majd a leleplezési ünnepség alkalmával.

A Kossuth-Szobor New Yorkban állni fog!

A Kossuth-Szobor országos leleplezési ünnepe New Yorkban vagy még ez év október hó 6-án, vagy legkésőbb 1928 március hó 1-én lesz megtartva.

Kiváló tisztelettel

A New Yorki Kossuth-Szobor Bizottság

BERKÓ D. GÉZA, elnök

Ezen hirdetés a "Dongó" adománya.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK

Uj hang zörget a törvényszék tárgyalótermében! Az éjjeli Pest parfümös lebujaiból hozta a csatornák lég-huzata. Ebben a világban imbolygó figurák eddig az egysorsuak saját-ságos morális konvenciója szerint intézték el a bánatot a kacagást, a haragot, a békét, a sértést, a hizel-gést. Ám, valami történhetik odalent és az idők jele, hogy már a törvény előtt kereskednek egymás becsületén. De még ez is mennyire megkülönbözteti őket másoktól.

Afféle pesti lokál; ugy éjjel után; a pezsgős üvegek ugyan nem hever-nek szanaszét, mert manapság drága már pengőben, hanem annál szorgal-masabban sűrögnek a beretváltképű pincérek, az angol "drink"-kel, a jazz-banda pedig hozzádübörgi a pes-ti hangulatot valami vértforraló ha-way-i melódiában, amely mellett va-laha a fűszerszigeteken még a fehé-rek peccenyéjét sütötték. A helyiség-ben narancssárga, vörös és lila vil-lanylámpák kevernek valami bódító félhomályt. A cigarettafüst igyekszik legyűrni a charleszton örültek verej-ték és parfümillatát. Az arcok pi-ro-sak a mámor vidámságától és ural-kodik a félvilági fesztelenség. Csak egy fiatalember busul az egyik szeg-let asztalánál, előtte még félüveg gin, magyarul nevezhetnök rozsolis-nak. Szomoru, elefántpillantással me-reng a parkett közepén táncolók szí-nes forgatagán. Felhajt egy pohár ilyen külföldi etikettes trébert, ami úgy látszik megembereli és elszán-tan odamegy az egyik párhoz.

— Szabad!

A férfi már udvariasan tovább akar lépni, ám párja, a lokál csillaga rámosolyog a kérésre:

— Linkember maga kis trubadur! ... — és nagyokat kacagva néger sasszéban elvonul a bántóan hoppon maradt orra előtt.

Az ifju mit tehetett egyebet, mint visszament az asztalához és nagy bánatában földhözvágta a gines üve-get. Mire kivonult, illetve kivonul-tatták.

De nem eddig van a történet. A fi-atalember aki egyébként banktitkár és dilettáns kupléköltő — becsület-sértésért feljelentette a lokál csilla-gát. A bíróság előtt állnak. A sér-tett vall. Már többet is mint ameny-nyit kellene, de a bíró leinti:

— Kérem, ez nem tartozik ide.

— Csak azért mondtam el, nagy-ságos uram, hogy ezek után meg méltóztatik érteni, hogyan érintett engem önagsága részéről a durva inzultus.

A leány gunyosan mosolyog.

— Viselje magát illedelmesen a bi-róság előtt! — mondja a bíró.

A leány a rendreutasítást nagyon szívére vette, hát felpattant a he-lyéről. Toppantott a lábával, szikrá-zó szemekkel, ujjait karmolásra ké-szen tartva, fordult szemközt a pa-naszossal:

— Hát igenis, maga linkember! Ezerszer is link és link! Vegye tudomásul, hogy jusst is link...

— Csönd legyen! — hangzik a bi-ró rendreutasítása. — Megbüntetem.

A csillag erre egy kissé elhalvá-nyult. A bíró pedig szigoruan foly-tatta:

— Hogy érti maga ezt a kifeje-zést, hogy linkember?

— Azt én így nem tudom megma-gyarázni, — válaszol a vállát vono-gatva — link ember, az link ember. Olyan mint a panaszos. Hát tessék nézni, nem link ember?...

A bíró egy pillanatra haragosan összeráncolja a szemöldökét, majd kijelenti:

— Ezért a feleselgetésért tíz pen-gő külön rendbirsággal sújtom. Most már csak azt mondja meg, hogy volt-e sértő szándéka, mikor ezt a kifejezést a panaszossal szemközt használta.

— Hát lehetett? — mondja a le-ány javíthatatlan könnyelműséggel.

— Elég volt! — szól rá ismét a bíró — majd elveszem én a maga jó-kedvét. A panaszoshoz fordult: Mond-ja csak kérem, mit értenek azon, hogy linkember?

— Kéremalássan a linkember olyan ember, akinek se szava, se pénze, se becsülete nincs. Legalább is így fog-ják fel a köztudatban. "kis truba-dur" pedig sértő művészi önérze-temre!

— Miért? — kérdezi a bíró. — Hát ön miféle művész?

A leány feltartóztatlanul han-gos kacajra fakad. Ezt az elemi ki-törést semmiféle rendbirság nem fojtja vissza.

— Tetszik látni... — szomorko-dik el a panaszos.

— Rendreutasítom — hangzik a bi-ró ajkáról a szigorú intés. — Ön pe-dig mondja meg, hogy milyen mű-vész?

— Mondja már!... — kacag köny-nyesen a lány.

A panaszos végképen megzavaro-dik. Majdnem hogy dadogja:

— Zongoramü...

— Tudtam, — szakítja meg a leány mondat közben — ezt fogja mon-dani.

A panaszos tanácstalanul néz a bi-róra.

— Hát ne akarja magát illedelme-sen viselni? — fordul a bíró a le-ányhoz — miféle dolog, amit maga itt véghezvisz?

— Szabad egy szót? — hangzik rimánkodón a leány szava.

— Nem szabad! — inti le a bíró.

— De csak egy szót! — könyörög tovább és máris folytatja engedély nélkül — ugyan tessék próbát tenni vele, esküszöm, hogy csak "klempirozni" tud! Hát nem egy link em-ber...

A bíróság részéről erre újabb tíz pengő rendbirság volt a felelet. Majd a "link" szó értelmére vonatkozóan kihallgatták a bár főpincérét, aki kétségkívül legfőbb etimológusa le-het e szó jelentésének. A főúr kije-lentette a feltett kérdésekre a többi között, hogy ő linkembernek nem ad hitelt. Így hámozták ki az odavetett elszólásokból, hogy a "link" igenis becsületsértő, mert az valami sem-miházi, olyan szélhámosfélét jelent. A bíró azután kihirdette az ítéletet és a lokálcillagot ötven pengő fő-és negyven pengő mellékbüntetésre ítélte becsületsértésért. Az ítélet végrehajtását azonban a háromsz-tendei próbaidő tartamára felfüg-gesztette. A felek megnyugodtak.

DR. MAJOROS JÁNOS
MAGYAR FOGORVOS

Buckeye Road és E. 117 utca,
a Regent-színház épületében.
Rendelő órák: Hétköznap d. e. 9-11 óra
este 8 óráig. Vasárnap 2-5 óráig.

Egy házból kettő

Nagy dilemmában volt a minap Kohn Albert óbudai edénykereskedő.

A házban kivüle még Scherenstein Izor, tollkereskedő lakott a feleségével, aki minap éjszaka meghalt. Bizonyos gyanus körülmények voltak a halálozás körül és a holttest a házban maradt a rendőrség rendelkezése szerint. Ez azonban Kohn Albertnek sehogysem volt inyére. Átkérte magához Scherensteint:

— Nézze barátom, — mondta neki — én igen nagy bajba jutottam azzal, hogy a maga felesége meghalt.

— Maga jutott bajba?

— Éppen én, mert figyeljen csak ide. Azt ugy-e tudja, hogy én Kohn vagok, tehát egy zsidó arisztokrata, tehát olyan, mint a magyaroknál, mondjuk, a herceg Esterházy, csak sokkal régiebb. De nem ez a baj! Maga jól tudja, hogy nekem, mint Kohnnak egy halottal, tehát vallásunk törvényei értelmében, tisztátalan személlyel, nem szabad egy fedél alatt maradnom.

— Jó, hát maga akkor elmegy! — vágta rá nyugodtan Scherenstein Kohn méregbe jött:

— Na, és az üzlet? Azt zárva tartsam?...

Scheerenstein nem tudott tanácsal szolgálni.

— Nézze én nem mondom, hogy csukjon be, én nem mondom, hogy menjen el. Én csak azt tehetném, hogy a feleségemet még az éjszaka vitessem el, de azt meg a rendőrség nem engedi.

Kohn belátta, hogy ez így igaz, itt nincs mit tenni, de hirtelen jó eszméje támadt.

— Nézze, mégis lehet segíteni, ha akarja...

— Miért ne akarnám?

Kohn vidámultan okoskodott:

— Nézze, ugy-e mi egy házban la-

kunk? De miért lakunk mi egy házban? Magának is van egy külön ajtaja, meg nekem is, az én lakásomból nem lehet a magáéba menni és a magáéból nem lehet az enyémbé.

— Igen, az két külön lakás! — mondta meggyőződéssel Scherenstein.

— De mégis egy ház, mert a tető közös. Igen, de én nem mehetek a maga padlásába és maga nem mehet az enyémbé, tehát a padlás mégse közös. Mi marad akkor mégis közös?

— No, mi? — érdeklődött Scheerenstein.

Kohn már diadalmasan vágta ki!

— Hát mi? A csatorna! Az ereszcatorna. Az eső, ami a maga lakása fölött esik be, meg ami az én lakásom fölött esik be, az mind egy helyre jut, tehát csak a csatorna közös.

— Na, jó, hát csak a csatorna közös! És aztán?

Kohn már a columbusi büszkeséggel beszélt:

— Ha maga most fölmege a padlásra és elvágja a csatornát, akkor nincs köztünk semmi közös, akkor az annyi, mintha két külön házban laknánk, hát a maga felesége fekszik egy külön házban és én áru-
lom

az edényt egy külön házban. No, nem igaz.

Scheerenstein annyira meg volt győzve, hogy így szólt:

— Kohn, magában egy nagy rabbinus veszett el.

Igy szólt, fölment a padlásra és kettévágta a csatornát.

Ma már nincs jó véleményel Kohnról. Temetés után ugyanis megjelent a háziur és követelte, hogy állítsák helyre a kettévágott csatornát.

Kohn azt mondta:

— A Scheerenstein vágta el.

— A Kohn kedvéért tettem.

A háziur bepörölte mindakettőt, S a járásbíróság Kohnt marasztalta el.

MAGYAROM!

Decoration Day-kor emlegessenek téged, ha letagadod a Dongó betegeit.

Fazekas Pistánál
Senki nem kesereg
Mert hiszen Fazekas
Tréfás gönci gyerek.
Nála a felhött is
Táncos kedvű marad
S marokra szorítja
A talpas poharat.

511 Ontario Str. Buffalo, N. Y.

ÓHAZAI MOZGÓKÉPEKET

láthatnak a detroiti magyarok

MÁJUS HÓ 24-ÉN, ESTE

a római katolikus magyar templom alatt levő teremben.

KEMÉNY GYÖRGY

mutatja be a képeket és beszélni fog magyarországi tapasztalatairól.

KOVÁTS KÁLMÁN

volt mekeesporti plebános temetését is bemutatják mozgóképekben, azonkívül pedig

A DETROITI MAGYAROK

is ott láthatják magukat a mozgóképeken.

BELEPTI DIJ 50 CENT. — GYEREKJEGY 25 CENT.

AZ ELŐADÁS ESTE FÉL NYOLCKOR KEZDŐDIK.

VETERÁN PESTA

régi amerikai és Zöldfülü Marci

MMARCINK hát elgyütt mán a tekeresin dé is oszt egyre hideg van meg esik a zesó. Ugyláccik, hogy mán sose lesz jó idő ebbe a kontriba, akibe a feje tetejire állt minden. A zemberek mind úgy járnak, mindha csak a zorruk vére fojna oszt a ködmönlén kívül alig van más vigasztalások. Mindenfele hullnak a zemberek, akár csak őszi dér után a legyek, de azér senki se akar tanulni a más kárán oszt úgy hoppáréznak a magyarok, mindha csak öröké élnek.

Beadott nekünk a kutya száraság meg a híres kóta, hogy bolondult vóna meg aki valamikor kitanálta őket, mer azóta se kint se bent nem vagyunk oszt ojjanak lettünk, akár csak a keringős juh.

Ezelőtt is ittak a zemberek, de most iszik mán a zárva gyerek is oszt mahónap részegen születnek maj itt a gyerekek. Így befütött ennek a kontrinak a híres prohibicijó, aki zsványokat meg gyilkosokat szült mindenfele.

Hát igen megromlott itt minden oszt mondok legjobban szeretnék elmenni a nyáron a zöreg Dongóval az ókontriba oszt ott is maradnék valami szőlőcsősznek, mer akkor legalább a magyar eget látnám meg a pacsirtát hallgatnám oszt nem kellene a füstöt nyelni. Milijonyos mán én ugyse leszek, hát mondok legalább magyar fődbe pihennék. Itt mán ugyse hall egyebet a zember panasznál. Hol a munka nem mén, hol pedig sztrájkolnak, de mindég van valami hiba. Most a májnerek sztráj-

kolnak oszt a nóta vége megint csak az lesz, aki vót, mer ahun csak a péz beszél, ott minden más ugat.

El akartam mondani egyetmást, a zókontris utazásunkról, de maj máskor szólok rula, mer most igen el vagyok keseredve, aki nem is csuda.

DECORATION DAY

Sírdiszítés napján,
Balgatag halandók
Sírokra borúlnak,
Ámde a síroktól
Oktató leckéket
Soha nem tanulnak.
Pedig ha sírokra
Jobban figyelnének:
Szebb is, jobb is lenne
Ez a rongyos élet.

BEJELENTÉS

Hónapok óta járom a magyarlakta vidékeket, hogy beszélgessek a magyar földről és bemutassam az onnan hozott mozgóképeket s egyuttal anyagot gyűjtsek magyarországi előadásaimhoz. A bolyongás közben szerzett tapasztalatokról majd a Dongóban is elmondok egyetmást rövidesen. Jó lesz figyelemmel kísérni ezeket az irkálásokat, mert érdekes dolgokról lesz majd szó bennük.

KEMÉNY GYÖRGY

A KERESZT

Minden hátralékos neve mellett fekete kereszt van a Dongón levő címzésnél. Nézze meg kiki a keresztjét és küldje be a betegeket, mert a Dongó nagyon megunta már a keresztördást.

MAGYAR TEMETKEZÉSI

VÁLLALAT
ÉS KOPORSÓ RAKTÁR

TEMETÉSEKET ELVÁLLAL A LEGFÉNYESEBBTŐL A LEGEGYSZERŐB-
BÍG A LEGJUTANYOSABBAN

BICZÓ FERENC
8027 W. JEFFERSON AVE.
DETROIT, MICH.

TELEFON: CEDAR 0176.

KVÁRTA PALI SZALONOS UR A BARNÁL

Maholnap már igazán nem lesz érdemes a bár megett állani. A regiszter olyan ritkán csenget már, hogy egészen berekedt a hangja. Most már a kis lajbi zsebe is elég regiszternek.

Hej, elmúltak a régi jó idők, a mikor a szalonos ur úgy állt a bár mellett, akár csak egy kis király, a koszcimerek meg úgy szorongtak a béré előtt, hogy gyönyörűség volt rájuk nézni. Most ha be is gyün néha egy vagy kettő, hát csak bekapja a ködmönlevet oszt szalad kifele, mint akit kergetnek. Ma mán ojjan a szalon, akár csak egy halottas kamara.

Nem is ér mán itt az élet egy hajító fát se, amijóta ledegradáltak a szalonos urakat.

A GRÓF UR SZOKÁSA

A gróf ur kikiabál az ablakon az udvarra:

— Gyere már fel, te marha!

A kocsis odaszól az inasnak:

— Ez neked szól! Engem birkának szólít.

Hegedüs Pál

KÖZJEGYZŐ

517 RIDGE ROAD

LACKAWANNA, N. Y.

Ellátja mindenkinek ügyes-bajos dolgait. Kiállít okiratokat, pénzt küld és elad hajójegyet minden vonalra. — Aki pedig nyakmervédésben van, az kaphat nála bedörzsolésre finom olajat.

DONGÓ

Megjelenik havonta kétszer

Szerkesztő: KEMÉNY GYÖRGY

Rajzoló: KEMÉNY JÁNOS

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Amerikában egy évre	\$3.00
4 hónapra	\$2.00
4 hónapra	\$1.00
Magyarországra egy évre	\$3.00

A DONGÓ CIME:

1060—25th Street, Detroit, Mich.

DONGÓ

HUNGARIAN COMIC PAPER

PUBLISHED SEMI-MONTHLY

Editor: GEORGE KEMENY

Entered as second-class matter July 15th, 1926 at the Post Office at Detroit, Mich., under the Act, of March 3, 1897.

VIGYÁZÓ JÁNOS

MEGFIGYELÉSEI

LAPJAINKBAN mindsűrűbben jelentkeznek azok az írások, amik szépen temetgetik az amerikai magyarságot. A napokban a "Buffaloi Híradó" foglalkozott a dologgal és "Végrendelkezik az amerikai magyarság" című cikkében a következőket írja:

"Az 1927-ik év elején ugyan csak e helyen megirtuk volt, hogy az új esztendő magyarságunk alkotó éve lesz. Az év eleje rendesen az az idő, mikor a jóslásokat derüre, borura puffogtetik. Mi, magyar ujságosok azonban tartózkodunk a jóslásoktól és azok puffogtetésétől s amit a látomások mezébe öltöztetve írunk is, sohasem a "talán"ra alapítjuk, hanem tapasztalatainkra, mit hosszú évek megfigyelése után szereztünk. Amerikai magyar életünkben példá-

ul éveken keresztül nem gondoltunk arra, hogy be fog következni az idő, amikor az a bizonyos "Malting Pot", az a hatalmas, népeket egybe olvasztó és forrasztó kemence, mint egy nemzet kiszakadt részét, a mi sorunkat is meg fogja pecsétni s mint ilyenek megszününk létezni. Nem gondoltunk rá azért, mert az óhaza bőven ellátott bennünket friss vérrel, sőt a mai napig egyleteinkre, egyházainkra és elég számú lapjainkra tekintettel bátran merjük állítani, hogy nyelvben határozottan gyarapodtunk.

A kvóta behozatala óta azonban világosan látjuk, hogy napjaink meg vannak számlálva s velünk, akik úgy vándoroltunk ide, az amerikai magyar élet megszünik.

Ezt érzi mindenki magyar Amerikán keresztül, mert minden egyes helyen, ahol magyarok laknak tömegesebben, lázasan neki adták magukat az építkezésnek. Nincs magyar hely, ahol ne folya mozgalom ilyen középületek teremtésére, amelyenekre a multban, virágzásunk közepette gondolni sem mertünk.

Egy templom, iskola, magyar ház, szobor, monumentális dolgok, nagy pénzértéket képviselők s mind ez annak a nagyon közönséges, az óhazából kiszorult, hogy ne mondjuk kikergetett Ninestelen Jánosoknak a végrendelkezése.

Azért mondjuk, hogy végrendelkezése, mert néhány évtized mulva már csak ez épületek fogják hirdetni, hogy valamikor magyar élet is folyt nagy Amerikában.

Aztán azért is mondjuk végrendelkezésnek, mert ezeken kívül mást nem tudunk hagyni az utókor magyarjaira, kik akkorra a magyar nyelvet már csak hirtől fogják ismerni.

Részünkről minden ilyen célú mozgalmat támogatunk, mert csak ebben látjuk életünk meghosszabbítását.

Aki ilyen célú mozgalmak ellen dolgozik, az a haldokló kezében megfogja a tollat, hogy ne irhassa alá a végrendelkezést."

Sok szomorú igazság van ebben az írásban, bár hiszen egyelőre tartjuk még magunkat, akárcsak a közmondásos üresszák. Hogy valamikor megszünik az amerikai magyarság, az holtbizonyos. Sőt hogy ez mielőbb bekövetkezzék, arra nagy gondja van a fenti cikkben nyomdai tévedésből levő "Malting Pot"-nak. Mert hiszen a hatalmas "Melting Pot" is alaposan ritkítja sorainkat, de a "Malting Pot" és vele együtt a mindenfelé rotyogó "kisüst" is alaposan szedi áldozatait Amerikában. Az amerikai magyarok úgy hullanak a mérges kotyvalékoktól, akárcsak ősz végén a legyek. És amit meghagy a "Melting Pot", azt alaposan elintézi a "Malting Pot."

A Mississippi áradása képzeletet felülmuló károkat okozott több államban s a károsultak segítségére megmozdult az ország. Az amerikai magyarok is vegyék ki részüket a segítségből, mert ezt kívánja az emberi tisztesség.

HONFITÁRS

Nem ég ki a szemed, hogy potyán olvasod a Dongót?!

"PAINT UP AND CLEAN UP"

festeni és takarítani a jelszó, a 2-ikével kezdődő héten az egész országban.

Tehát úgy a festéshez, mint a várnisoláshoz, vagy pedig bármiféle takarításhoz szükséges eszközöket akar beszerezni, úgy mind ezeket a város ezen részén a mi üzletünkben vásárolhatja meg a leggyorsabban és legjutányosabban. Házfestékeink úgy külső, mint belső festésre a legjobb az egész Egyesült Államokban.

FIVE BROTHERS GEGUSTESTVÉREK

vas- és festékkereskedése

8013 W JEFFERSON AVE.

DETROIT, MICH.

Telefon: Cedar 1184

A megvett árut háshoz szállítjuk.

ESETEK

A PIRINT MÁJK NADRÁGSZIJA

Ugy hiszem tudják, ki ez a Pirint Máj? Kisbic város házi cipésze. Rajta kívül talán nincs más szuzter abban az egész tartományban.

Mikor a nagy hidegek voltak, ennek a Májknak a bátyja Béla disznót ölt és hirt küldött Kisbicare, hogy szívesen látja Májki bátyját egy finom kis disznótoros ebédre és vacsorára. Lesznek többen is.

— No már ezzel a szesszel reggelire is meghívhatott volna — így gondolta végig az esetet Pirint Mihály, amint szombat este befejezni készült munkáját, mert vasárnapra szól a meghívás, de ha nem hívott reggelire, hát nem hívott, üsse a part, majd eszem itthon.

Be is reggelizett alaposan vasárnap reggel, szintugy gömbölyödött utána a pocakoskájá; de jól van az! azért pocc, hogy gömbölyödjön szépen kerekre.

Aztán felöltözködött vasárnapi ruhájába, megsimogatta még egyszer a hasikáját s mivel igen jól érezte magát, megindult Kisbicare az öcse farmja irányában csakugy gyalogosan.

Szép az igen, sétálni pár mértföldet a vasárnapi reggeli napsütésben.

Metuchen tájékán már fáradt volt kissé, hát felszállott a jitneyre s úgy vitette magát a helyszínéig.

Nem éppen a tettpontig, mert mikor a kocsirol leszállott, még kellett neki sétálni egy erdőcskén keresztül jódarabkát.

Ez a két séta, meg a koci rázása volt az oka, hogy valami különös szokatlan dolgot vett észre magán Pirint Májk.

Azt vette észre, hogy csuszik lefelé a nadrágja, Kisbicen még a teli gyomor csak tartotta szépen a nadrágot, hanem most... most...

Odakap:

— No a szent verte volna agyon, elfelejtettem feltenni a nadrágszíjat. Tapogatja magát körül, hát... hiába... elfelejtette.

Azért csak bement a farmra s fogadták szívesen. Ő meg kezelte hol az egyik, hol a másik kezével, míg a szabadon levőt állandóan a nadrág korcán tartotta.

Közel volt a délidő s csakhamar asztalhoz telepedtek, ahol Májknak most már így ültében mind a két kezét használhatta szabadon.

Használta is; sőt kellett is használni. Olyan jó volt ott minden, hurka, kolbász, pecsenye, káposzta, meg annyi volt mindenféleből, hogy há-

rom kéznek is lett volna dolga a sze-degetéssel.

Közben egy kis bor is jött, nem is kicsi, hanem bőven s csakhamar újból megtelt a pocc. Nem kellett már nadrágszija, amiről különben Májknak a nagy jólét közben egészen meg is feledkezett.

Ebéd után megszólalt a zongora és szilaj ropogós csárdás hangjai repültek szét a tágas tanyaház vendégszerető falai között.

Májknak módosan felállott, meghajította magát Durszt Józsefné előtt és táncba kérte. Az elfogadta és kiléptek a pikétre.

Ámde Májknak már a harmadik taktus után kezdte észrevenni: baj van a nadrággal. Hirtelen odavágta a balkezét a csipőjére s belerugaszkodott a korbá. Aztán csak így félkezesen táncoltatta a párját. Ment is ez a szemfényvesztés egy darabig, de elkövetkezett a csárdásban az a pont, mikor a táncost forgatni kell.

Májknak elszántan lekapta a csipőjéről a kezét s azzal elkapva táncosa jobbát, egyet dobantott, hogy megfordítja, de ebből már nem lett semmi. Májknak érezte, ha még egyet mozdul, be fog következni a katasztrófa s akkora szégyent megérni már még sem akart.

— Engedelmet kérek! — mondta bökölván táncosnőjének s ott hagyta a szoba közepén.

Aztán ment egyenesen a konyhába a sógorasszonyhoz:

— Adj már egy kócmadzagot, sógorasszony, mert...

— Minek a'?

— Hát nem látod, hogy esik lefelé a...?

Oda néz a sógorasszony:

— Oh! De honnan a frászból vegek én kócmadzagot? ha csak ezt nem, amin télen a sonkák lógtak?

— Jó lesz az, épen jó lesz. Majd csinállok én azon kunkötést, az pedig épen úgy dolgozik, mint a csatt.

Májknak erre megkapta a kócmadzagot, volt vagy három járd hosszú, s azon ő meg is kötötte azt a híres kunkötést, amit még odahaza tanult a katonaságnál.

Ki is próbálta mindjárt és valóban úgy mőködött, mint a szijon a csatt.

Ha eresztette, engedett, ha szoritani kellett, hát szorult.

Ezzel ment be a Májk ismét a szobába, ahol már igen vig volt a hangulat, amint már ilyen disznótoros alkalmaknál szokás.

Májknak beült a helyére s evett-ivott vigan a többiekkel együtt.

Egyszer megint megszólalt a zongora, de valami igen szép verbungosat huzott.

Májknak sem kellett egyéb, kiugrott a szoba közepére egymagában.

— No most ide süssetek, eltáncolom a hazait, ahogy a katonaságnál tanultam.

És neki fogott módosan, most már egészen bátran, mert tudta, hogy a nadrágszija pótolva van; igaz, hogy kócmadzaggal, de az még talán jobban fog mintha szija lenne. Hiába! kunkötés csak kunkötés.

És valóban a madzag megállta a sarat emberül, csak épen az történt, nem ám, hogy a kunkötés tágult volna, hanem a kócmadzag vége kiszabadult a korból s a yardnyi hosszú madzag mint vőfélypántlika, úgy röpködött Májknak körül a levegőben.

Igy táncolta végig a táncot minden baj nélkül és nem is történt volna semmi, ha ez a huncut Durszt József a Keasbey-i banda siposa bele nem kezdett volna egy csintalan anekdotába.

A csintalan anekdóta szerint két zsidó találkozott egymással. Öreg volt már mindakettő, úgy 65—70 év körül.

Megkérde az egyik a másikat:

— Szoktál te még szerelmeskedni?

— Mboch! Mért nem szoktam volna? Még pedig kétszer.

— Kétszer?

— Egyszer télen, egyszer nyáron.

A másik borzasztóan kíváncsi volt:

— Hogy csináltad a mult télen?

— Hát volt az egy tél?

— És most a nyáron?

— Hát lehetett ezt nyárnak mondani?

Májknak mindezeket a szoba közepén állva hallgatta és olyant röhögött rajta, hogy szinte harsogott.

De nem sokáig, mert a hogy a röhögéstől a hasizmok feszülni kezdtek, a kunkötés is felmondta a szolgálatot. Megereszkedett. De meg ám... És a nadrág... hisz gondolhatják mi lett?

Májknak nagy mérgesen otthagya a mulatságot, nagy nehezen helyre rángatván újból a kunkötést.

Ugy vitte haza a Durszt sipos az automobilján Kisbicare.

Ahogy beértek a házba, Májknak első dolga volt, hogy a nagy szitkozódás között ledobja magáról a kócmadzagot. Kap oda, hogy majd leoldja, de... micsoda... minél jobban huzta, annál jobban szorult.

Ugy ráfojtólódott a kunkötés, hogy meg kellett kérni a pikulást, segítőné kicsomózni.

Félórába telt, míg ketten kicsomózták.

(A new brunswicki Magyar Hirnök"-ből)

EMBEREK NE SIRJATOK!

REMÉNYI JÓZSEF

amerikai magyar író négy kötetes regénye.

Az utolsó tíz év alatt az amerikai magyar írók sem aludtak, sőt az irodalom virágos mezején nagy rendeket vágtak és azokat kévékbe kötve ajánlották fel a szűkölködő magyar lelkeknek. A kevés elhivatottak dacára is van már koszoruzott eposzunk, van olyan magyar zengésű mesteri líránk, hogy csak Tarnóczy Árpádot említsen, mely pille szárnyain olyan darab vakító fényű gyémántokat cipel, melyeknek ragyogásába belevakul az otthoni kehes és magyartalan lira. Van figyelemre méltó politikai történelmi és társadalmi regénytermésünk; most készült el az amerikai magyarság története Kende Géza zseniális, eleven tollával. És mindezek betetőzése gyanánt megjelenik Reményi József a porondon és az amerikai magyar irodalom koronájaként alvó lelkiismeretünkre dobja négykötetes kitűnő regényét: Emberek, ne sirjatok! címmel.

Nem volna tehát panaszunk, ha az amerikai magyar íróknak nem volna sirnivalójuk. De a mi lelkünket két iszonyu átok döngeti: 1., az itteni íróinknak nincs olvasóközönségük; 2., a hazai irodalmi köröknek nincs elég figyelmük és méltánylásuk igazi tehetségeink iránt.

Ha csak tizedrésznyi figyelmet szentelnének rettentő magyar vívódásunknak és siró küzdelmeinknek, mint szentelnek például a vékonyabb idegzetű erdélyi irodalomnak, meglátnák, hogy az amerikai magyar író nemcsak a föld legboldogtalanabb teremtése, de a legönzetlenebb magyar hős, aki életét áldozza fel azért, hogy a világ népeinek olvasztó üstjéből kicsengjen a magyar muzsika, — belső ösztönből, érdek nélkül, az elhivatás sarkaló és nyugtot nem hagyó lelkiismeretének kiáltó szavára, mely fellármázza vérét:

Mely hatalmasbb szóval a költőben riad,
Ha későn, ha csonkán, ha senkinek,
irjad!

(Arany)

Azaz mégse jól mondtam. Van érdeklődés, van szeretetteljes futkározás — a dolláraink körül. Ez igen szíven fekszik a mégtápázott Magyarországnak. De azt nem látják, hogy a dollárözönlés is annak a néhány, hivatott, árva írónak köszönhető nagy részben, akik lelkiismereti kérdést csináltak belőle, hogy az amerikai magyarságban a hazaszeretet olthatatlan, ideális lánggal lobogjon. Ki is látna meg ilyeneket, vagy ilyen nemzeti lelket építő törekvéseket? Hiszen mi csak a saját erőnkől és becsületünkől lettünk azokká, amik vagyunk. Otthon pedig kialakult egy megcsontosodott elv úgy a politikában, mint az irodalomban: amabban legalább is grófnak kell lenni, hogy számbavehető tekintélyre tegyen szert; emebben pedig legalább is professzornak, mert más mit ért az irodalomhoz? Hogy aztán a nagy baráti csinadratták sem tudják feltolni az irodalmi delikvenst a népszerűség általános piadesztáljára, annak okára öklével csap ma is a mi lángeszű öreg Kemény Zsigmondunk: "Minden, ami az életet csalfa ecsettel festi, nem iskola, de tudatlanság!" Ez az irodalmi tudatlanság elég csufos orgiákat ült a multban és ül a jelenben is, mely önmagát cégérezze fantasztikus, modoros ruháiban. Ha pőrere vetköztetnénk, úgy nézne ki, mint Carlyle görbelábu, girhes királya a királyi ruhák és korona nélkül. És ezen még a szintén modorossá vált "gondolati költészet" ruhái sem segítenek.

De ha nincs senki, aki kegyébe fogadjon bennünket, legalább mi magunk keljünk értékeink védelmére s mondjuk bátran ítéletünket, mutassuk fel az irodalom oltárán azt a világító lelket, mely mint gyertya

ég el, hogy másoknak világosságot adjon.

Igy jutok legnagyobb irodalmi értékünk: Reményi József kontemplatív lelkéhez.

Néhány évvel ezelőtt jelent meg "Jó hinni" című kétkötetes regénye. Már akkor feltűnt, hogy roppant elemző erejével úgy tud belemerülni a kamaszkor mélységeibe és úgy tud olvasni a fiatal lélekben, mint előtte senki. Lehány magáról minden lelki cafrangot, hogy megtalálja az igazi, tiszta élet pilléreit: a jóság és igazság nagy ikertestvérét: a Szépséget. Ezt azért említem fel itt, mert az "Emberék, ne sirjatok!" amannak folytatása.

A regény főszerepője itt is Barth János, aki mögött maga az író rejtetik, ez által oly szemléletessé, oly élővé tudja tenni alakjait, hogy a kik körülte forognak, teljesen és természetesen élnek, sőt igen sok ismerőst is találunk köztük.

Az olvasóra azt a hatást teszi élet-szépséget kereső nagy utjain, mint-ha a főszereplő egy merry-go-round lenne, melyre a felszálló és leszálló jelleme és lelkek csak azért ülnek, hogy neki zenei sirást okozzanak. De a hemzsegető sokaságot úgy keresztül nézi éles szemével s jellemét mindenkinek úgy elemeire bontja, itt-ott a költészet varázsöltözétében úgy megmutatja, hogy a lelki életet élő ember tüstént felkiált: Reményi oly boncolu tollu, oly jellemfestő író, aki utánozhatatlan egyéniség. A szépséget keresi a társadalmi, politikai, irodalmi és vallásos életben, persze hogy olyan nagyműveltségű és tulfinomult lélek, mint ő, nem is találja meg — még a szerelemben sem. Itt igazán nem, mert az ő lelkéhez felemelkedni még a legműveltebb nő sem képes. Végtelen szerelmi csalódásait, az amerikai életünk kényszerű: a mezaliánszon kívül az okozza, hogy nem látszik elismerni Schopenhauernek azt a megdönthetetlen igazságát, hogy "a nő alapvédelése az igazságtalanság". De meglátja az emberiség szenvedéseit itt és odaát a maga szenvedő lelkén keresztül és mint fegyelmezett, nemes nagy lélekhez illik, megbékül önmagával, hogy az emberiség lelkébe kiálthassa krisztusi vigaszát: Emberek ne sirjatok!

Valami végzetesen megrendítő van e kiáltásban. Olyan, mint az elhalt anya koporsója felett a siró gyermekeinek vigaszt kiáltó apáé, aki csaknem összeroskad a vigasztaló szavak sulya alatt, mert nem alakult ki fájdalma pozitív hitté, minth Carlyleban, hogy a legnagyobb szép-

ség maga Isten, aki minden jószág, igazság és szépség egyedüli forrása.

A regény tartalmát itt nem mondom el, hogy az olvasók kíváncsiságát iránta felgerjesszem.

De azt elmondom, hogy miben áll irodalmi nagy értéke.

A regénynek nagy történelmi becsé van, mert teljesen fedi és hűen kifejezi a jelenkor hangulatát és jellemét. Ha valaki tisztán és hamisítatlanul akarja megnézni és megítélni az amerikai és magyar lelket, irodalmat, társadalmi életét, politikai és vallási szeplőit, hogy el ne tévedjen, annak Reményi regényét kell elővenni és biztos tájékozódása mellett úgy meggazdagítja lelkét is, melyért nagy hála kötelezte magát e zseniális írónak. Rájön arra, hogy a szépséget, melynek egész testlélkét odaadta, csak önmagában találhatja meg, ha meg akar békülni az iramló és képmutató élettel.

A legnagyobb filozófusok, esztetikusak és világirodalmi nagyságok, lángelmék írásain csiszolt elméje olyan horizontot ért, melyen magános csillagként ragyog egyénisége. A nagyelmeűen keresztül megtalálta önmagát és abszolút irodalmi értéké fényesedett. Nem utánoz; mindent felolvaszt magában és a mi minden élő író fölébe emeli, úgy jellemez, úgy fest, úgy boncol, úgy bölcselkedik, hogy egyénisége, mint nap ragyogás látszik, melyet ha valaki utánozni próbálna, szegény karrikaturává degradálná magát.

Reményi abban legnagyobb, amiben a mai írói nemzedék a legkisebb: a jellemfestésben és a lélekelemzésben. Ő teheti, mert gondolat- és stilművész s oly széles és gazdag ismeretköre s oly biztos ítéletű kritikája van, amit otthon európai műveltségnek neveznek.

Kontemplatív természetéből folyik drámaiságának hiánya és az, hogy szemlélődésében elfeledkezik a szépségért való lobogó alkotásról vagy tervek keresztülviteléről, de ezeket pótolja költői festése, lelke tartalmának, hasonlatainak ujszerűsége s természeti képeinek meglepő kapcsolatai és az a tartalmi igazság, hogy megszépíti olvasói szomorú lelkét. A háttérben ott zokog mindig Krisztus remegő hangja: "Mit használnál valakinek, ha az egész világot megnyeri is, de lelkében kárt vall." Ezt a kárvallást pótolja Reményi regénye.

Mindent keresztüllát, mindent megért, mindent helyesen eleméz. Markáns írói egyéniség. Jellemrajzai utánozhatatlanul plasztikusak. Idilljei kedvesek. Etikája nem öncélúak,

de a lelki szépséghez térítők. Bölcsész, esztetikusk, kritikusk, festő, stilművész és költő egy személyben, hogy fényesen igazolhassa, hogy csak annak a regényírónak és regénynek van jelentősége, aki a gyönyörködtetésen kívül oktat, felemel, szépít és lelket gazdagít. Írói készségének és teljes kiforrottságának kulcsa: lelkisége, humanitása és világirodalmi nagy műveltsége. Végzettségében az "Emberek ne sirjatok!" regénye az emberszeretet felső szimfóniája: a magába mélyedő lélek erkölcsi diadala.

Reményi a monografikus regényírás terén teljesen új ösvényt vágott a magyar irodalomban, mint az egyetemes emberszeretet hivatott apostola, aki azonban önérzetesen büszke magyar voltára. Ő az amerikai magyar irodalom büszkesége marad s nagy értékét biztosan meg fogja becsülni a késő nemzedék.

A ma élő írók között érték tekintetében a vele ellentétes, drámai rohamu Gulácsy Irén mérhető össze csak, aki az erdélyi írók között szintén napként ragyog.

Reményi kiforrott esztetikája, egészséges filozófiája, mélyen szántó ítélete s nagy lelki látása feljogosít bennünket arra is, hogy követelően kérjük tőle az amerikai Magyar Irodalomtörténet megírását. Egyik bizonyítéka lesz ez is halhatatlanságának.

Aki az "Emberek, ne sirjatok" regényt el nem olvassa, saját lelkével követ el bűnös mulasztást.

Megrendelhető: 2922 East 130 St., Cleveland, Ohio, cimen.

Szabó László.

ARIZÓNAI ÉJ

Álnok ellenség itt az éjjel,
minden éjnekél álnokabb.
Elbűvölő varázslatokkal
keveri meg az álmokat.

De a sivatag úgy virágozik,
mint az én kopár életem.
Örök vágyak, szép haloványak
haldokolnak a réteken.

Mi is volna, ha hold nem volna
s nem volna ilyen jóbarát?!
Megölnének virágaikkal
a holt sivatag-éjszakák.

TARNÓCY ÁRPÁD.

Szives tudomásul

Szives tudomására hozom az amerikai magyarságnak, hogy e nyáron újból Magyarországra külszülök. Utazásom főcélja az, hogy odaát minden városban felolvasást tartsak az amerikai magyarokról és pedig mozgóképek kíséretében.

Akik e nyáron készülnek az óhazába, intézzék sorukat úgy, hogy minél többen mehessünk együtt.

Julius 12-én indulok a North German Lloyd "Berlin" hajóján.

Akiknek Magyarországon valami elintézni valójuk van és rábizzák a dolgot, úgy tehetségem szerint elintézem.

Ez alkalommal újból végigjárrom Magyarországot, de különösen is Sopron, Heves, Borsod, Abauj és Veszprém megyéket s a Balaton tájékát.

Akiknek üzenetük, vagy elintézni valójuk van, tudassák azt velem minél előbb.

Lekvárt, dunnát és káposztás követ senkinek se hozok.

KEMÉNY GYÖRGY

A detroiti magyarság előnyösen ismert, legjobb házfestője és papirozója

HUNGLER SÁNDOR

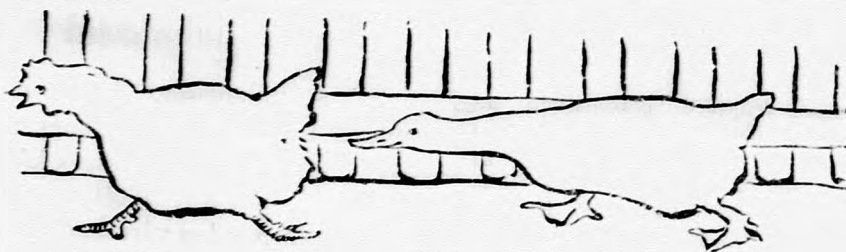
405 S. HARBAUGH STREET,
elvéllal bármilyen kis és nagy munkát s azt a legnagyobb szakértelemmel és jutányosan végzi. Minden munkáért jótállást vállal.

SCHWARTZ B.

2825 EAST 79TH STREET,
CLEVELAND, — OHIO

Hajójegyek minden vonalra.
Pénzküldés a világ minden részébe.

JOGI TANÁCS ÉS KÖZJEGYZŐI
ÜGYEK ELINTÉZÉSE

A CIGÁNYKUPEC ÉS A SVÁB

Cigány lókupec áll a bíróság előtt. Ha kék dolmánya színét vesztette is, meg foltozott is csak fityegnek rajta az ezüstgombok. Csizmája, némely helyen folytonossági hiányban szenved. Az ember pedig, aki kimagaslik belőle, napsütötte arcú, villogó feketeszemű, hetykebajszu, kócoshaju roma. Azzal vádolják, hogy lovat vett át bizományba, eladta és az árát pedig elsikkasztotta.

A főtárgyalás megnyitása után a bíró szokásos kérdéssel fordul hozzá:

— Hogy hívják?

— Lakatos Jakab! kezsit csókolum...

— Mi a foglalkozása?

— Lukereskedő vó'nék.

— Megértette a vádat?

A furfangos cigány egy pillanatra elgondolkozik. Kiül az arcára a nagy töprengés, hogy Uram Isten, vajjon mi volna célirányosabb: megérteni a vádat, vagy pedig azt mondani, nem értettem meg? Némi habozás után hát kibökte:

— Nem irtem ázst sehogysem, — vakarja a fejét — akár mennyire is szeretnim megérteni...

— Jól van no! — mondja a bíró — hát majd elmondom, hogy miről van szó. Maga átvette Strommer Ferenc lovát eladásra, amelyet el is adott, de a pénzzel nem számolt el. Hová tette a pénzt?

Jakab cigány ahelyett, hogy a bíró kérdésére felelne, előbb körülnéz a tárgyalóteremben, mintha keresne valakit a hallgatóság között:

— Ugyan tessik má' megmutatni ázst ázs embert, aki így panaskodik felülem.

— Várjon a sorára! Majd itt lesz az is. Feleljen a kérdésekre, átvette-e a lovat, vagy sem?

— Hát igenis nem vettem át, — válaszolja igen nekibátorodva a cigány, hogy nem látta a károsultat a teremben.

— Szóval tagad — állapítja meg az elnök.

— Má' hogyne tágádnék, ha muszáj!...

— Muszájnak éppen nem muszáj — jegyzi meg az elnök. — Be is ismerheti!

— Kennyü a naccságos bíró urnak kezsitesókolom, de hát engem fel is ákásthátnak...

— Na azt éppen nem, — folytatja tovább az elnök — sőt ha töredelmesen beismeri a bűnét, azt a bíróság enyhítő körülménynek veszi és a legkisebb büntetést szabja ki magára.

— Mennyi lehet ázs? — szalad ki önkéntelenül is Jakab cigány ajkán a szó.

— Azt mondja meg, átvette-e a lovat, vagy sem? — válik már türelmetlenebbé az elnök kérdése.

— Follyon ki a két semem...

— Elég! elég! — szakítja meg az elnök Jakab átkozódását — szóval maga megmarad tagadása mellett, üljön le! Jöjjön be Strommer Ferenc!

Megnyílik a teremajtó, belép a budakeszi honpolgár fekete ünneplőben és tisztességtudóan megáll a bíróság előtt, kalapját maga előtt kezében forgatja és úgy válaszol az elnök kérdésére.

— Ismeri Lakatos Jakabot?

— Én ismerek ötöt, mék natyon is jól — hangzott a válasz azon a különös zengzésű magyar nyelven, ami a budavidéki svábok sajtásága.

— Adja elő, hogy történt a dolog — mondja az elnök Strommernek.

— Az egyik lovamat beviszek a vásárba, mert szegény embernek ha kettő tartani télen, nehéz dolog az. A kapuba mekfok a cigány ez az, aki itten a bíróságnál helyét foklalja és aszontya az én lovamnak, hogy kehes azt!

— Montya mék hogy giliszta van nekije!

— Erre én mondok nekije: erettyél a fenébe! De nem ment. Folyton ottmarad és simpfüli a lovat. Gondoltam az igaz hogy a ló egy kicsi öreg, aba' dehogy is betegség nem volt nekije! De talán a cigány könnyebben eladja és nekiadtam. Ő azt mondja, hogy itt lakik a Boeskej-utcába...

— Talán a Boeskej-utcába, — igazítja ki a bíró.

— Igen, igen, hát a Boeskej-utcába! Van nekije istálló több lóva, gondoltam odaadom...

Miután a jámbor Strommert mégis nehéz volt így megérteni, hát németre fordította a szót és a zamatos budakeszi dialektusban beszélte el, hogy a cigány a lóért ötszázezer koronát adott előlegpénzül.

És a többi kétmillióról azt mondtotta, hogy csak majd a vásár után fizet, ha tuladott a lovon. A következő héten Strommer elment hozzá és akkor a furfangos Jakab azzal állott elő, hogy időközben kimult a szegény pára. Elvitte a kehe. Megette a giliszta.

Oaba! jo! — mondok én neki — folytatja Strommer. — Nem a ló dögölte meg magát, hanem a pénzet amit kaptál! És röktön hivatam egy rendért.

— No mit szól ehhez Lakatos? — fordul a bíró a cigányhoz.

— Nem tudhássá ez, hogy mit beszél, kedves naccságos ur! Hisen mig mágyáruul se tud...

— De megértette magát németül is!

Jakab cigány azonban nem jön egy könnyen zavarba. Elhárító mozdulatot tesz a kezével.

— Ugyan ne tessik má' ezsen á felemás emberen elindulni. Hisen ázst hiszi esz, hogy minden lu örökké él...

— Szóval maga megmarad amellett, hogy a ló megdögölt és nem tudta értékesíteni. Tudja ezt bizonyítani? Van tanuja?

Erre emeli Jakab a szemét és csak úgy fujtat, amikor mondja:

— Ázs a mágásságos menybéli Ur...

— Elég! — vág közbe az ismét — közvetlen szemtanuja nines?

— Ninesen kezsit csókolum. Csak ártatlan vagyok a nagy bűnbe!... fohászokdik tovább.

Elhangzanak a perbeszédék. Lakatos Jakabot nyolchónapra ítélik.

— Megnyugszik az ítéletben? — kérdi az elnök.

— Négyet tessik má' adni! — kunnorál Jakab még utoljára.

— Vigyázzon többet kaphat, ha fellebbez! — figyelmezteti az elnök.

— Hát Isten neki, maradjunk meg má' hatnál.

— In is megtódom, a kedves naccságos ur is valamit enged...

Rimánkodik Jakab utoljára. Miután azonban látta, hogy nem sokra megy, hát csak megmaradt a — nyolc hónapnál. Nem fellebbezett.

FÖLDIKÉM!

Állapítsák meg rólad, hogy egyébként semmi bajod se volt, csak a holdvilág gyult ki benned, ha elnézed a más Dongóját.

BÁNK BÁN, NAGYUR!

Nagyúr! Hallod, hogy zúgnak a tárnák
S Tiborc az öklét rázza vadul!
Tizennégy óta csak ölnék s temetnek
S lélekharang kong. Ne hagyj, Nagyur!

Vihar cibálja a tölgy-erdőket
S gyuló szivekre tűz-pernye hull.
Bomlik a kéve, csorbul a sarló,
Hallgat a nóta. Veszünk, Nagyur!

Más ur a portán. Rongy népek ülnek
A romlott bástyán halotti tort.
És ahelyett, hogy szétütnénk köztük,
Dózsöljük vigan a bus zomotort.

Rongyos dolmányból kiáll a testünk,
De ünneplünk és cifra szavunk.
Ősökre büszkén hívjuk a multat
S hős unokák, csak korcsok vagyunk.

Százezrek torkán a gyárak füstje
S turja a földet millió kar.
Másé az asztag, másé az áldás,
De aki jajdul, az nem magyar.

Nyolc milliónyi sziv ver csak itten
— A nép-tengerben csöppnyi sziget —
Véreim, kétszer szeressen mostan
Minden testvér, ki embert szeret!

Bánk bán, nagyur! hát ne hagyj bennünket.
Dobd el a hirt, a csókot, a pálmát.
Hogyha nyilaznak, tárd oda melled
S szántson a kardod véres barázdát.

Hogyha a fajtád alszik a vártán
S dózsöl, mint rút szibárita váz,
Rázd föl az álmát, ordítsd fülébe,
Hogy reng a föld és lángban a ház!

Nagyur! Hallod, hogy búgnak a gyárak
S felnyög az éjben a sok temető,
Mi lesz, ha villan a Tiborc kaszája
S omlik az égből a véres eső!

Verjed csak félre a vész-harangot
S áll a viharban Bánk-bán, Nagyur!
Amíg a kardod miértünk sujt le,
Melletted áll békétlen Petur.

PAKOZDI JENŐ.

PARANCS, PARANCS

Örmester a kaszárnyában:

— Hallja maga, Kapca ur, meg van maga örülve, hogy fehérneműben, puskával a vállán áll az ágya előtt?

Kapca János: Vitéz örmester urnak alázatosan jelentem, az ezredorvos ur parancsolta, hogy néhány napig őrizzem az ágyat.

INGYEN LÁTVÁNYOSSÁG

Azt mondja a gyerek:

— Tata, ha holnap jön a fűszeres, ne fizess neki.

— Miért fiacskám?

— Mert azt mondta, hogy ha nem fizetünk neki holnap, akkor itt nagy cirkusz lesz.

Leechburgi krónika

LEECHBURGBAN két bodi nagyon készült az öntözködésre, fel is öltöztek az új ruhájukba. Be is tértek az egyik jó ismerősükhöz a misziszt megönteni, sikerült is minden szépen. A tejes fiu is akkor vitte a tejet, s a két bodi ezt is leöntötte egy-egy pohár vízzel, de a fiu se vette tréfára a dolgot, kapta a nagy tejes kannát és mind a kettőt nyakon öntötte s úgy néztek ki, mint a kiöntött ürgék. A gazda nagy nevetve szaladt a kisház felé, a fiu rosszat sejtve utána szaladt és azt is lezuhintotta. A természetes miszisz, aki még ilyet sohase látott, majd kipukkant a nevetéstől. De nem nevetett a másik két miszisz, mikor a miszterek hazakerültek: lett aztán nagy ribillió, de nem is tanácsos előttük emlegetni a tejes bojszit.

Az egyik leechburgi burdos bodi meg már három hete siratja a bodiját, hogy elmuffolt, de később aztán rájött a bodi, hogy a kis nadrág zsebéből is elmuffolt a bikás, most aztán már nem a bodit, hanem a huszast siratja, mert odalett a husvéti pászkára való moni.

Két malacot vett a leechburgi bodi azzal a szándékkal, hogy majd meghizlalja azokat. El is hívatta egyszer a román miskárokat, hogy a süldőket fosszák meg férfiúi ékességüktől. A miskár bodik neki is láttak a munkának, de akkor sült ki, hogy ezt a "dsáb"-ot már elvégezte a farmer, akitől a malacokat vette a bodi. Hogy mégis tegyenek valamit, hát egy-egy karikát huztak a süldők orrába és erre azután megitták az áldomást. De azóta nem tanácsos a román miskárok előtt emlegetni ezt a kis kirándulást.

DOMBY M.

8021 HOLTON AVE. Cleveland, O.
A leghiresebb magyar muffoló Clevelandban, aki még a holdvilágot is elmuffolja. Még pedig ha kell, aká elmuffolja. Még pedig ha kell, akár Piripócsra. Telefonáljon: Pennsylvania 502-J.

SZÓT KÉREK

HIMLER MARTON nagy jóindulattal a következőket írta rólam lapjában:

„Nem vesznek tudomást arról sem az ujságok, hogy Kemény György Magyarországon igazán meg akarja ismertetni az amerikai magyarságot. Mozgóképfelvételeket készít a magyarság életéről, a magyarok te-lepekről s ebben a munkában sem erkölcsi, sem anyagi segítséget nem kap az amerikai magyarságtól.

Remélhető, hogy Kemény ennek dacára alapos munkát végez s hogy végre igazán megismerik majd ott-hon az „elszakadt véreink”-et s ta-lán ez véget vet egy-két-kilenc fan-tasztikus budapesti tervnek, álom-nak, merényletnek és butaságnak.

A Kende Géza könyvén kívül ez a legkomolyabb törekvés arra, hogy végre nyitott szemekkel nézzünk — és nézzenek mások — az amerikai magyarok életébe; és végtelenül le-verő, hogy egyik iránt sem mutat-kozik kellő érdeklődés berkeinkben.”

Szomorú igazság van a Himler Márton írásában, bár egyes helyeken mégis csak megnyilatkozott némi-nemü jóindulat aziránt, hogy kitűzött célo-mat elérhessem. Ezért a jóindu-latért köszönetet mondok s egyben arra kérem az amerikai magyarokat, hogy nem miattam, de hajba került fajtájuk érdekében támogassák igye-kezetemet, mert hiszen én egyedül nem győzöm a vállaimra neheződő

terheket. Utóbbvaló időben annyit dolgoztam, hogy már-már cserben hagy az erőm és ha az amerikai ma-gyarság nem áll mellém, akkor nem sokáig bírom a minden idegszámamot megfeszítő munkát.

A Dongó hátralékosait arra kérem, hogy tegyenek már egyszer eleget a kötelességüknek, mert így nem me-het tovább a dolog. Sok ezer dollár-ja van a Dongónak szanaszétjével és nekem mégis előadásaimmal kell összehoznom valamicskét, hogy rendez-hessem a Dongó számláit. Ez pedig olyan szegényletes állapot, amit nem lenne szabad eltűrniök a Dongó ol-vasóinak. Mert ha „érdemes a mun-kás az ő bérére”, akkor az ujságos is megérdemelne valamicskét.

Magyaros nyíltsággal beszélek és hiszem, hogy végre valahára meg-mozdul az amerikai magyarság, a-melyért mégis csak tettem volna va-lamit harminc estendő alatt.

Magyar szeretettel

KEMÉNY GYÖRGY

Csálinál a csárda
Ki van festve,
Odajár a magyar
Nappal s este.
Aki oda bemegy,
Soes reszket s fázik,
Mert a Csáli csárdájában
A jókedv tanyázik.
52 Rano Street, Buffalo, N. Y.

Jóraivaló magyarok

Ujabban a következő jóraivaló ma-gyarok szereztek előfizetőket a Don-gónak:

Bazsó András Cleveland, Varga András Alpha, Seifferth A., Pitts-burgh, Puj Péter Buffalo, Beleznay Ferenc Milwaukee, Prince Lőrinc Northampton, Takács András Leech-burgh, Szabó B. Lackawanna, Tanay F., Detroit.

Fogadják mindnyájan a Dongó köszönetét.

ÉRTESETÉS

A "The Americanization Committee of Detroit" értesíti a detroiti ma-gyarokat, hogy főirodáját a Congress Building-ből áthelyezte az új Com-munity Fund Building-be, amely a West Warren Avenue 51-ik száma alatt van. Új és állandó helyén to-vábbra is szolgálatára áll ügyes-ba-jos dolgaiban a magyarságnak.

W. H. SCHWARTZ

Első magyar ügyvéd és hités közjegyző
Ohio államban, 512 Society for Savings
épületében, Cleveland, O.

TELEFONOK:
Cuhahoga Central 3350E, Bell Main 5720

3 NAP A TENGEREN

Magyarországba

vagy onnan ide
BRÉMÁN AT

A legnagyobb és legyorsabb
német hajón, a

COLUMBUS-ON

vagy e vonal más hajóin.
Kizárólag csinos 3. osztályu
Stateroomok. Leszállított
áru körutazási hajójegyek.

Felvilágosításért forduljon
a helyi ügynökhöz, vagy

32 Broadway, New York

NORTH GERMAN

LLOYD

H. E. VARGA

ÜGYVED ÉS JOGTANÁCSOS

541 Society for Savings Bank Bldg.
CLEVELAND, O.

Cherry 8092

TALÁNY

MI EZ?

VAN VAN
VAN VAN
VAN VAN

7

A megfejtés dija: egy szép könyv.
A megfejtés beküldésének határideje: 1927 június 2.

Az április 15-iki számban közölt talán megfejtése:

MÉLYENSZÁNTÓ BÁNAT.

Helyes megfejtést küldtek be a következők:

Nagy János, Horváth József, Kovács M.

A jutalmul kitűzött könyvet Horváth József (Boston) nyerte meg.

A magyarság figyelmébe

THE SZÉCHENYI SOCIETY
Franklin and Marshall College,
Lancaster, Pa.

Tisztelt és szeretett Magyar Testvérünk!

Kétségtelenül van már Önnek tudomása arról a magyar munkáról, mely Lancasterben folyik. Az itteni Franklin és Marshall kollégium ez idő szerint az egyedüli olyan első osztályú kollégium Amerikában, melyben a magyar nyelvnek, magyar irodalomnak és művelődésnek és a magyar történelemnek magyar nyelven való tanítására nyilvános rendes tanzék tartanak fenn. A magyar tanítás, magyar könyvtár, magyar hírlapok és folyóiratok olvasóterme, magyar diákegyletek, magyar összejövetelek és ünnepélyek így lehetővé teszik, hogy az amerikai magyar ifjak, bármilyen pályára készülnek is, az elsőrangú amerikai kiképzéssel egy időben és egy áron és azon kívül még magyar műveltséget is sajátíthassanak el, — sőt ennek befeljesítését Magyarországon is eszközölhetik, mert a budapesti főiskolák és kollégiumunk között cserediákság intézménye van kialakulóban.

Kollégiumunk minden lehető kedvezményel segítségünkre jön abban a törekvésünkben, hogy e munka által magasabbra emeljük amerikai magyarságunk színvonalát. Anyagi tekintetben a magyarok számára kétségtelenül ez az iskola nyújtja a legtöbb előnyt és valóban páratlan kedvezményeket.

Mindezen okoktól indítva azt határozta el Széchenyi Társaságunk, hogy felszólítja a középiskolákban tanuló magyar ifjúságot, hogy felsőbb iskolai tanulmányaik folytatására jöjjenek ide a mi kollégiumunkba, ahol olyan páratlanul előnyös

körülmények között tanulhatnak, a minőket ma az ország egyetlen más iskolájában sem találhatnak meg. Másik határozatunk pedig azt célozza, hogy érintkezésbe lépve a másutt tanuló magyar diákokkal, velük közösen országos magyar kiákszövettséget alakítsunk, az amerikai magyarság előtt álló nagy céloknak munkálása és ifjúságunknak azokra való ránevelése érdekében.

E két célunkhoz föltétlenül szükségünk van arra, hogy megtudjuk az amerikai magyar diákok címét. Azt kérjük tehát Öntől, kedves Testvérünk, hogy sziveskedjék velünk minél előbb közölni mindazoknak a magyar ifjaknak nevét és címét, kik tudomása szerint közép- vagy felsőbb-iskolákba járnak (high schools, colleges, universities). Még egy másik kérésünk is van: sziveskedjék megírni nekünk az Ön városában vagy annak környékén lévő ilyen iskolának a nevét és pontos címét is.

Mindezeket nem magunkért kérjük. Használni akarunk amerikai magyar ifjúságunknak és azon keresztül az amerikai magyarságnak is. Bizunk abban, hogy e közért való törekvésünkben Ön is segítségünkre lesz. Ha levelünket felolvassa a vezetése alatt álló testület gyűlésén is: talán az ott megjelenő magyar testvérek is szolgálhatnának hasonló adatokkal.

Sziveségéért előre is hálás köszönetünket fejezve ki, hazafias üdvözléssel vagyunk

a Széchenyi Társaság nevében és megbízásából
Novák Lajos, Takács János, Czopf Sándor, bizottsági tagok,
Varga Zsigmond, biz. jegyző.

Cím:

Mr. Sigismund Varga, Sec'y
804 Race Ave. — Lancaster, Pa.

A fenti körlevelet teljes egészében leközlöttük s amikor teljes szívünkből gratulálunk a dologhoz, egyben arra kérjük olvasóinkat s egyáltalán az amerikai magyarságot, hogy tőlük telhetőleg legyenek a derék ifjak segítségére.

A NIAGARÁHOZ VALÓ
KIRÁNDULÁSOK

alkalmával, ha Buffalo városát és a világhírű Niagara Falls-ot felkeresi ne feledjen el betérni a River Roadi magyar vendéglőbe, a Riverside Park sakán levő magyar vendéglőben elsőrendű frissítőket kaphat és figyelmes kiszolgálásban részesül.

SZÓKA IMRE s FIA

2809 Niagara St. Buffalo, N. Y.

A "Dongó" postája

Többeknek. Sose tessék annyira megijedni, a Dongó még nem bukott meg. Pedig a hátralékosoktól már régen megbukhatott volna.

T. A. A betegeket köszönettel vetjük, a tréfát kidongjuk.

Throop. Nem tudta volna jobban összefirkálni a papírest?!

S. P. Előbb nem donghattuk ki, de most sorra kerül.

H. M. Az öreg Dongó már nagyon megunta a sok biztatást.

J. V. Nem olyan veszedelmes a dolog, kár érte haragudni.

B. Z. Nem gondolja, hogy a Dongó elmehetne oda minden hónapban kétszer viccekért?

Roebing. Áldja meg őket az Isten, mint a szuhai malmot.

A "Dongó" képviselői

ALPHA, N. J.: Varga András.

AURORA, ILL.: Fodor K. József.

AKRON, O.: Ignác István.

ALLIANCE, O.: Szabó Károly.

ALLENTOWN, PA.: Dravetz József.

BUFFALO, N. Y.: Szabó Bertl.

és Puj Péter.

BRIDGEPORT, CONN.: Rakatzky M.

CHICAGO, ILL.: Laky Béla.

CLEVELAND, O.: Bazsó András.

COLUMBUS, O.: Mrs. M. Oláh.

DAYTON, O.: Pohl János.

DONORA, PA.: Durfa Sándor.

DUQUESNE, PA.: Sáros M. J.

FRANKLIN, N. J.: Bene András.

HOMESTEAD, PA.: Nagy József.

KENMORE, O.: Tomor Antal.

KULPMONT, PA.: Marosi György.

LACKAWANNA, N. Y.: Szabó Bertl.

MILWAUKEE, WIS.: Belezny F.

NEW YORK, Demeter K. József.

NEW CASTLE, PA.: Bumbulucs J.

NORTHAMPTON, PA.: Princz Lőrinc

PASSAIC, N. J.: Papp D. Károly.

PITTSBURGH, PA.: Vezendy Imre.

PHILADELPHIA, PA.: Kuzman

Antalné.

PHILLIPSBURG, N. J.: Németh

Zoltán

PERTH AMBOY, N. J.: Belső Károly.

PITTSBURGH KÖRNYÉKE: Andrá

házy A. Sándor.

ROEBLING, N. J.: Agócs József

SHARON, PA.: Kuti Tamás.

ST. CLARVILLE, O.: Kovács János.

TRENTON, N. J.: Rinyu György.

KEMÉNY GYÖRGY
ELŐADÁSAI MAGYARORSZÁGI UTJÁRÓL
ÉRDEKES MAGYARORSZÁGI
MOZGÓKÉPEK

KISÉRETÉBEN

A következő előadás MÁJUS HÓ 24-ÉN LESZ DETROITBAN a róm. kath. magyar templom alatt levő teremben. A magyarországi mozgóképeken kívül bemutatásra kerülnek a detroiti magyarok és KOVÁTS KÁLMÁN plebánosnak a temetése.

RENDKIVÜLI ÉRDEKES KÉPEK Budapestről, a Hortobágyról, a Dunántulról, Egerből, a Balatonról, Debrecenből, a Nagyalföldről, Kassáról, Székesfehérvárról, Szombathelyről, Mezőkövesdről, a Bakonyból, Zircről, Pécsről, Kisberről és Magyarország többmás helyéről.

MINDENKI NÉZZE ÉS HALLGASSA
MEG EZT A RENDKIVÜLI ELŐADÁST